



## **Szegedi Ítéltábla**

### **Az ügy száma:**

Pf.III.20.124/2023/4. szám

### **A felperes:**

felperes neve (felperes lakcíme)

### **A felperes meghatalmazott jogi képviselője:**

Dr. Molnár István Vince ügyvéd (jogi képviselő címe)

### **Az alperes:**

alperes neve (alperes lakcíme)

### **Az alperes meghatalmazott jogi képviselői:**

Dr. Agócs Ákos ügyvéd (jogi képviselő címe<sup>2</sup>)

### **A per tárgya:**

Sérelemdíj

### **Az elsőfokú bíróság neve és a határozatának a száma:**

Szegedi Törvényszék 7.P.20.166/2022/17.

### **A fellebbezést benyújtó fél és a fellebbezés sorszáma:**

Az alperes 7.P.20.166/2022/18.

**V É G Z É S**

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi és ugyanezt a bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

Az alperes másodfokú perköltségét 25 000 (huszonötezer) forintban határozza meg.

Megállapítja, a fellebbezési eljárási illeték összege 80 000 (nyolcvanezer) forint, amelyet az alperes a költségfeljegyzési joga ellenére megfizetett.

A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

### **I n d o k o l á s**

#### **A tényállás**

[1] A felperes féltestvére, néhai személy 1 neve és az alperes 2019. február 25. napján vadászatot vettek részt település 1 neve külterületén. Az alperes a vadászat kezdetekor a tulajdonát képező távcsöves golyós vadászlőfegyver tárába három lőszeret helyezett el, majd azt csőre töltötte és biztosította. A vadászat befejezését követően az alperes a felperes néhai féltestvére gépjárművének bal hátsó ülésére ült be, azonban vadászlőfegyverét nem ürítette ki, azt csőre töltött állapotban az ölébe fektette. A gépjárművel egy másik vadász által elejtett vad kizsigereléséhez mentek segíteni, ahová érkezéskor az alperes a csőre töltött fegyverét csövével felfelé a jobb első ülés mögé állította. A vad kizsigerelése után a felperes néhai féltestvére a gépjármű baloldali részén haladt, miközben az alperes a gépjármű bal hátsó ülésén ült, a szabálytalanul csőre töltött és ismeretlen körülmények között kibiztosított vadászlőfegyvere csövét jobb kezével megfogva és azt a bal oldali irányba felfelé húzva. Ennek során a fegyver elműködött, a lövedék a gépjármű bal hátsó ablakán keresztül a felperes néhai féltestvére fejét eltalálta, aki ennek következtében elhunyt.

[2] A törvényszék neve 1.Bf.284/2021/8. számú ítéltével jogerőre emelkedett járásbíróság neve 4.B.196/2020/29. számú ítélete megállapította az alperes bűnösségét foglalkozás körében elkövetett veszélyeztetés vétségében. Határozatának indokolásában rögzítette, az alperes megszegte a fegyverekről és lőszerokről szóló 253/2004. (VIII.31.) Korm. rendelet 38. § (1b) bekezdésének azon rendelkezését, miszerint a vadászlőfegyvert az annak tartására jogosult kizárólag a vadászterületen belül ürítve, tokban történő tartást mellőzve szállíthatja. Megsértette továbbá az alperes a vad védelméről, a vadgazdálkodásról, valamint vadásatról szóló 1996. évi LV. törvény végrehajtásának szabályairól szóló 79/2004. (V.4.) FVM rendelet 72. § (2) bekezdésének harmadik mondatában foglaltakat is, amely értelmében a vadászlőfegyvert mindig úgy kell kezelni, hogy az véletlen elsülés esetén se

okozhasson személyi sérülést vagy anyagi kárt. Megállapította, a felperes néhai féléstvérenek halála az alperes foglalkozási szabályszegeéseivel okozati összefüggésben következett be.

### **A felperes keresete és az alperes védekezése**

[3] A felperes keresetében az alperest 1 000 000 forint és annak 2019. február 26. napjától járó késedelmi kamata megfizetésére kérte kötelezni. Előadta, néhai féléstvére halála miatt az alperes büntetőjogi felelősségét a büntetőügyben eljáró bíróság jogerősen megállapította. Néhai féléstvérevel bensőséges viszony állt fenn, személyesen és telefonon rendszeresen tartották a kapcsolatot, annak ellenére, hogy már külön háztartásban éltek. Álláspontja szerint hozzátartozója elvesztése miatt személyiségi joga sérült, amely miatt az alperes sérelemdíj megfizetésére köteles. Utalt arra, néhai féléstvére halála lelkileg és egészségileg is megrendítette. Érvényesíteni kívánt jogként a Polgári törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:42. § (1) és (2) bekezdését, 2:43. § a) pontját, valamint 2:52. § (1) – (3) bekezdését jelölte meg. Indítványozta a néhai féléstvérevel való kapcsolatát illetően személy 2 neve és személy 3 neve tanúkénti meghallgatását, valamint a lelki és egészségi megrendülése bizonyítására igazságügyi orvosszakértő kirendelését.

[4] Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. A felperes néhai féléstvérenek halálához vezető balesetért a felelősségét – a sértett részbeni közrehatása mellett – elismerte. Vitatta ugyanakkor a felperes személyiségi jogának megsértését, mivel a felperes és néhai féléstvére egymástól távol, önálló életet éltek, egymással rendszeres kapcsolatuk nem volt, egymást a mindennapi élet során nem támogatták. Kérte személy 4 neve, a felperes néha féléstvére volt élettársának tanúkénti meghallgatását.

### **Az elsőfokú ítélet**

[5] Az elsőfokú bíróság ítéletével kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 1 000 000 forintot és annak 2019. február 26. napjától a kifizetésig járó késedelmi kamatát, valamint 63 500 forint perköltséget. Kötelezte továbbá az alperest, hogy fizessen meg az állami adóhatóságnak az ítélet jogerőre emelkedésének időpontjától számított 60 napon belül 60 000 forint eljárási illetéket. Határozatának indokolása szerint a magán- és családi élet tiszteletben tartásához való jogot a bírói gyakorlat a teljes családban éléshez fűződő személyiségi jogként is értelmezi. Ennek alapján az a családi köteléken alapuló, szoros érzelmi, bizalmi kapcsolat, amely egy adott család tagjai között fennáll, amelyre jellemző egymás támogatása, segítése, a lelki kötődés és a családi kötelék által nyújtott érzelmi biztonság.

[6] Megállapíthatónak találta a felperes és néhai féléstvére között a családi kapcsolat meglétét és annak minőségét, mivel a vallomások tartalma tekintetében logikus, észszerű kétely nem merült fel. Az élő családtagok nyilatkozhatnak ugyanis csak hitelesen a felperes és néhai féléstvére, továbbá az egész család tagjainak egymáshoz fűződő viszonyáról. Mellőzte ekörben az alperes által indítványozott tanúbizonyítás lefolytatását, miután a felperes személyes előadása és a meghallgatott tanúk vallomása alapján okszerűen levonhatónak ítélte azt a következtetést, hogy a felperes és néhai féléstvérenek élettársa

között feszült, haragos a viszony, így attól eleve nem várható el logikus és észszerű, kétséget kizáró tanúvallomás.

[7] Az alperes bűncselekményt is megvalósító magatartását a felperes magán- és családi életéhez fűződő személyiségi joga megsértéseként értékelte, amely kapcsán nem fogadta el az alperesnek a sértetti közrehatásra való hivatkozását. A sérelemdíj összegének meghatározásánál figyelembe vette, hogy a hozzátartozó elvesztésével megvalósult személyiségi jogsértés következtében a felperes reális kompenzációja valóban nem következhet be, a jogsértés folytán állandósult, szubjektív hiányérzetet semmilyen összegű sérelemdíj nem tudja csökkenteni. Utalt arra, az alperes büntetőjogi felelősségre vonása megtörtént, így a ne bis in idem elve miatt a sérelemdíj magánjogi büntetés funkciója nem érvényesül.

### **A fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem**

[8] Az ítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, elsődlegesen annak megváltoztatását és a kereset elutasítását, másodlagosan hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasítását kérte. Sérelmezte, hogy az elsőfokú bíróság észszerű indok nélkül mellőzte az általa indítványozott tanú meghallgatását, aki az elhunytal évtizedekig közös háztartásban élt, gyakorlatilag a legközelebbi családtagjának tekinthető, így legnagyobb rálátása van a felperes és néhai féltestvére közötti kapcsolatra. Kiemelte, e tanú elfogulatlannak tekinthető, mivel a peres felekkel rokoni kapcsolatban nem áll. Megítélése szerint az elsőfokú bíróság a sérelemdíj összegének meghatározásakor nem vette figyelembe, hogy az alperes gondatlan bűncselekményt követett el.

[9] A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyására irányult. Hangsúlyozta, az alperes által indítványozott tanútól elfogulatlan vallomás nem várható, és a tanú a tárgyaláson nem is kívánt megjelenni. A többi meghallgatott tanú vallomása pedig az állítását alátámasztotta. Érvelése szerint fokozott veszéllyel járó tevékenység esetén a gondatlanság a cselekményt nem menti.

### **Az ítéltábla döntésének indokai**

[10] A fellebbezés alapos.

[11] A polgári perrendtartásról szóló 2016. évi CXXX. törvény (Pp.) 370. § (1) bekezdése szerint másodfokú bíróság felülbírálati jogkörét az erre irányuló fellebbezési kérelemre, csatlakozó fellebbezésre, ellenkérelemre, azok korlátai között gyakorolja. Ilyen korlátnak minősülnek a fellebbezés 371. § (1) bekezdésében megjelölt tartalmi követelményei körében előadottak. E jogszabályi rendelkezésből következik, hogy korlátot nem csak az képez, hogy a fellebbező fél milyen tartalmú másodfokú döntést kér, hanem az is, hogy ezt milyen indokkal teszi, melyik eljárási vagy anyagi jogszabály megsértésére hivatkozik.

[12] Ennek megfelelően a fellebbezés kapcsán az ítéltábla elsőként a Pp. 369. § (1) bekezdése szerinti felülbírálati jogkörében eljárva azt vizsgálta, hogy az elsőfokú bíróság vétett-e eljárási szabálysértést az alperes által indítványozott tanú meghallgatásának mellőzésével.

[13] Nem vitatottan az alperes magatartása következtében hunyt el a felperes néhai féltestvére 2019. február 25. napján, ezt a büntetőügyben eljáró bíróság jogerős ítélete is megállapította. Erre tekintettel terjesztett elő a felperes sérelemdíj iránti keresetet az alperessel szemben személyiségi jogainak megsértése miatt, a bűncselekménnyel okozott kár, illetve sérelemdíj megtérítése iránt indított gyorsított pererről szóló 2020. évi LXX. törvény (Gyptv.) szabályainak alkalmazását választva. Az alperes mind az elsőfokú eljárásban, mind a fellebbezésében vitatta, hogy a felperes és a néhai féltestvére között olyan családi kapcsolat állt volna fenn, amely a sérelemdíj iránti igényt megalapozza.

[14] A Ptk. 2:42. § (1) bekezdése rendelkezik arról, mindenkinek joga van ahhoz, hogy törvény és mások jogainak korlátai között személyiségi, így különösen – egyebek mellett – a családi élet tiszteletben tartásához való jogát szabadon érvényesíthesse, és hogy abban őt senki ne gátolja. Az Alaptörvény VI. cikk (1) bekezdése is a családi élethez fűződő jogot nevesíti. Ettől eltérni, a családi élet bizonyos elvárt jellemzőit, a jogosultság megnevezésében használni, ezzel azt valójában leszűkíteni nem célszerű, különös tekintettel arra, hogy ilyen módon egyfajta általánosítása is megtörténik az egészséges és a teljes családnak egyaránt, holott az mindig relatív, csak az adott konkrét családhoz, annak jellemzőihez mérten értelmezhető. Így mást jelent például a házasság felbontása miatt ún. „csonka” és mást az együtt élő szülők által összetartott családok számára a „teljes” család, ahogy hasonló példa hozható az „egészséges” család eltéréseire is attól függően, hogy a családtagoknak van-e valamilyen betegsége, fogyatékosága. Mivel tehát a családok, ezen belül a családtagok nem általánosítható tulajdonságokkal rendelkeznek, a személyiségi jogok körében és az egyedi esetekre könnyebben vetíthető családi élethez fűződő jogot helyesebb használni jelzők nélkül. Ezt támasztja alá továbbá, hogy jelentősen eltérnek egymástól azok a családi szerepek, funkciók is, amelyeket az egyes károsultak a családjaikban betöltenek, és amelyeknek a közvetlen károsultat ért személyiségi jogsértés miatti módosulásával a családtagok életében negatív változás következik be. A családtagok személyiségi jogainak sérelmét, az erre alapított igényüket pedig az utóbbiak – a közvetlen károsulttal fennálló tartalmának változása, az általa betöltött családi funkció elvesztése, sérülése, az ezek kapcsán előálló családi krízis – alapozzák meg (Kúria Pfv.III.20.775/2019/4.).

[15] A család jelenthet egyrészt vérségi kapcsolatot (egyenesági vagy oldalági), másrészt vérségi kapcsolat nélküli köteléket is (házastárs, élettárs, vérségi rokon házastársa, élettársa). A családban éléshez való jog mint személyiségi jog megsértése esetére a család fogalmát a Ptk. nem határozza meg, az csak a közeli hozzátartozó és a hozzátartozó fogalmát [Ptk. 8:1. § (1) bekezdés (1) és (2) pont] szabályozza. A Ptk. sem korlátozza, hogy csak a közeli hozzátartozók esetén sérülhet a családban éléshez való jog. A családban éléshez való jog alapja az a családi köteléken alapuló, szoros érzelmi, bizalmi kapcsolat, amely egy adott család tagjai között fennáll, amelyre jellemző egymás támogatása, egymás segítése, a lelki kötődés és a családi kötelék által nyújtott érzelmi biztonság. Mindezek adott esetben nem csak az együtt élő családtagok esetén valósulhatnak meg (Kúria Pfv.III.20.606/2018/4.számú határozata, közzétéve BH2020. 10. számon). A családi élethez való jog sérelméhez tehát nem elegendő önmagában az elhunytal való hozzátartozói kapcsolat. Ezért az, hogy a felperesnek a családban éléshez való joga sérült-e, az eset összes körülményei alapján kell megítélni.

[16] A családi kapcsolat vizsgálata kapcsán a felperes és az alperes is tanúk meghallgatását indítványozta. Az elsőfokú bíróság az alperes által indítványozott tanú, a felperes néhai féltestvérének élettársa meghallgatását mellőzte, mivel álláspontja szerint attól elfogulatlan tanúvallomás nem várható a felperessel időközben kialakult feszült, haragos viszony miatt.

[17] A Pp. 276. § (1) bekezdése értelmében a bíróság a per eldöntéséhez szükséges tények megállapítása végett bizonyítást rendel el. A bíróság bizonyítást – a jelen esetben nem érvényesülő hivatalbóliság [Pp. 276. § (2) bekezdés] kivételével – akkor folytathat le, ha azt a felek indítványozzák. A bizonyítás pedig akkor mellőzhető, ha a bizonyítási indítványt a fél nem a Pp.-ben foglaltaknak megfelelően terjesztette elő [Pp. 276. § (4) bekezdés a) pont], a bizonyítással járó költségek előlegezésére kötelezett fél – felhívás ellenére – az előlegezési kötelezettségét nem teljesítette [Pp. 276. § (4) bekezdés b) pont], vagy a jogvita elbírálása szempontjából szükségtelen [Pp. 276. § (5) bekezdés]. E jogszabályi rendelkezésekből következően a bizonyítási indítványról való döntéskor, ha a fél által előadott vagy vitatott tény bizonyítására a megjelölt bizonyítási eszköz alkalmas lehet, a bíróság előre nem mérlegelheti a bizonyítékot és emiatt nem mellőzheti a bizonyítást. Annak megítélése ezért, hogy a tanú vallomása alátámasztja-e vagy cáfolja-e és mennyiben a felperes állítását, nem a bizonyítási indítványról való döntés, hanem a jogvita érdemi elbírálása körébe tartozik. Ezért az elsőfokú bíróság az alperes által indítványozott bizonyítást eljárási szabálysértéssel mellőzte. Ez az eljárási szabálysértés a másodfokú eljárásban nem orvosolható, mivel a Gyptv. 12. § (1) bekezdése értelmében a másodfokú bíróság az elsőfokú ítélet elleni fellebbezést tárgyaláson kívül bírálja el, azaz tanú meghallgatására nincs lehetőség. Ezért a Pp. 381. §-a alapján az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésének és az elsőfokú bíróság új eljárásra és új határozat hozatalára utasításának van helye.

[18] Észlelte továbbá az ítéltábla, hogy a felperes keresetében az érvényesíteni kívánt jog körében megjelölte a Ptk. 2:43. § a) pontját és előadást tett a lelki és egészségi megrendültségére. Ennek körében azon további tényállítást nem tett arra nézve, hogy a Ptk. 2:43. § a) pontjában feltüntetett egészséghez fűződő személyiségi joga miként sérült és azzal összefüggésben milyen sérelem vagy hátrány következett be. Emiatt a Pp. 237. § (2) bekezdése alapján anyagi pervezetés szükséges, amely az elsőfokú eljárásban elmaradt. Ez önmagában a másodfokú eljárásban orvosolható lenne a másodfokú bíróság Pp. 369. § (4) bekezdése szerinti anyagi pervezetése által, de a fenti eljárási szabálysértés miatt nem észszerű.

[19] A kifejtettekre tekintettel az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 381. §-a alapján hatályon kívül helyezte és ugyanezt a bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasította.

[20] Az érdemi tárgyalási szaktól megismételt eljárásban az elsőfokú bíróságnak anyagi pervezetés körében nyilatkoznia kell a felperest, hogy az egészséghez fűződő személyiségi joga miként sérült és annak következtében milyen sérelem, hátrány érte. Az alperes által indítványozott tanú bizonyítást le kell folytatnia a felperes és a néhai féltestvére közötti családi kapcsolat tisztázása érdekében, és az egészséghez fűződő személyiségi jog megsértése kapcsán – a felek anyagi pervezetést követően tett nyilatkozataira is figyelemmel – döntenie kell a felperes által indítványozott igazságügyi orvosszakértői bizonyítás

szükségességéről is. Ennek eredményeként kerül az elsőfokú bíróság abba a helyzetbe, hogy az ügyben megalapozott érdemi döntést hozzon.

[21] Az ítéltábla a Pp. 386. § (3) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban az alperes jogi képviselőjével felmerült, a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (5) bekezdése szerinti ügyvédi munkadíjból álló perköltsége és a költségfeljegyzési jog ellenére megfizetett fellebbezési eljárási illeték összegét csupán megállapította, annak viseléséről az elsőfokú bíróságnak kell döntenie a megismételt eljárást befejező határozatban.

[22] A felperes másodfokú perköltségét a Pp. 81. § (2) bekezdésének megfelelően nem számította fel, így arról az ítéltábla nem rendelkezhetett [Pp. 83. § (3) bekezdés].

Szeged, 2023. május 22.

Dr. Jobbágy Ildikó

Dr. Tolna András

Dr. Dobler László

a tanács elnöke

előadó bíró

táblabíró